

Jukka Sankala

Jukka.Sankala@ulapland.fi

Lapin yksinäiset miehet

Esityksessäni lähestyn Lapin yksinäisiä peräkammarin poikamiehiä sukupuolistuneen hyvinvoinnin kautta. Esitykseni perustuu meneillään olevaan jatkotutkimukseeni. Aineistonani on 13 vailla vakituista työtä olevan Pohjois-Suomen maaseudulla asuvan poikamiesten haastattelut. Haastateltavat ovat iältään noin 30 ja 50 ikävuoden väliltä..

Jostain kumman syystä suomalaisessa miehenä olemisen ideassa ovat vieläkin voimassa tietyt stereotyypit sukupuolesta. Tutkijoiden mukaan maskuliinisina ominaisuuksina voidaan pitää yleisesti toiminnallisuutta, hallitsevaisuutta, suoriutumista, rationaalisuutta, kilpailullisuutta, fyysistä voimaa ja väkivaltaa. Lisäksi suomalaista miestä on totuttu pitämään poikkeuksellisen sulkeutuneena, itseriittoisena ja työeetoksen ohjaamana ja juopottelevana. Kuitenkin mieheyden ja maskuliinisuuden kokemisen voidaan ajatella olevan pitkälti aikaan ja paikkaan sidotun kulttuurisen ja sosiaalisen diskurssin tulos.

Poikamiehiltä puuttuvat perinteiset kulttuuriset miehen asemaa ja arvoa mittaavat tekijät, kuten palkkatyö ja perhe. Samalla nämä puutteet vievät heiltä usein yhteiskunnallisesti arvostetun aseman ja vallan käytön mahdollisuuden suhteessa toisiin miehiin. Puutteet rajoittavat ja asettavat vaatimuksia poikamiesten henkilökohtaiselle miehelle identiteetille ja kulttuurisesti sekä sosiaalisesti rakentuvalla maskuliiniselle identiteetille. Samalla kuitenkin puutteet avaavat mahdollisuuksia. Mahdollisuuksina poikamiehet ovat esimerkiksi nähneet avoimuuden, empaattisuuden ja toisista huolehtimisen tukevoittaakseen vahvaa kuvaa itsestään miehenä.

Poikamiehet rakentavat hyvinvointiansa heille ominaisissa tilanteissa, näyttämöissä tai areenoilla. Keskeistä heidän esityksessä ovat kuvat hegemonisista maskuliinisuuksista, homososiaalisista sekä sukupuolten välisistä suhteiden ilmentymistä, mitkä samalla muodostavat heidän identiteettinsä rakennuspalikoita sisältäen subjektiivisen kokemuksen miehenä olemisesta. Poikamiesten elämänculussa työ/työttömyys, sosiaalisuus erityisesti homososiaaliset suhteet sekä parisuhde ovat identiteetin rajapintoja tai kipupisteitä, jolloin oma toimijallinen elämäntapa koetaan vahvaksi tai poikkeavaksi sekä epävarmaksi. Samalla joko vahvistetaan tai kyseenalaistetaan oma maskuliinisuus ja subjektiivinen mieskäsitys. Lähestyn poikamiesten hyvinvointia eräänlaisten kehysten kautta, joidenka avulla pyrin piirtämään heidän elämästään käytännönläheisen kuvan.